Innovaatioekosysteemien visualisointi ja näkyvyyden lisääminen

21.4.2022

Viime vuosina on hahmottunut, että globaalissa alueiden välisessä kilpailussa korostuu usein ekosysteemien menestys. New Knowledge Interface – *Uusi osaamisen yhdyspinta* (NKI) -hankkeen tavoitteet rakentuvat vasten tätä havaintoa ja hankkeen tavoitteena onkin rakentaa Seinäjoki-Tampere -yhteistyönä kansainvälisesti merkittävä innovaatioekosysteemikokonaisuus. Hanke tähtää alueiden innovaatiotoiminnan kehittämiseen ja tukee samalla Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymistä ja strategisten painoalojen tavoitteiden toteutumista. Hankkeessa innovaatioekosysteemeinä kehitetään seuraavia kokonaisuuksia: 1) Kestävät ruokajärjestelmät, 2) Digitaalinen valmistus, 3) Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä 4) Kasvuyrittäjyys.

NKI-hankkeen yhtenä tavoitteena on kuvata yllä mainittujen innovaatioekosysteemien nykytilanne ja kehittämisen viitekehys, jonka avulla päästään lisäämään ymmärrystä eri innovaatioekosysteemien tilanteesta ja niiden suhteista toisiinsa. Tilannekuvan päämääränä on tunnistaa korkeakoulujen, yritysten, julkisen hallinnon sekä muiden ekosysteemissä vaikuttavien toimijoiden roolit ja tehtävät eri ekosysteemeissä sekä kartoituksen perusteella tunnistaa innovaatioekosysteemien liittymäpintoja ja yhteneväisyyksiä. Huomionarvoista on, että toimijoiden painotus voi vaihdella ekosysteemistä toiseen. Esimerkiksi ruokajärjestelmiin liittyvässä ekosysteemissä yritysten rooli on luontaisesti suuri, kun taas terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ekosysteemissä myös julkishallinon sekä kolmannen sektorin merkitys korostuu. Toimialasta riippumatta lähestymistapana innovaatioekosysteemin tavoitteena on edistää uusien teknologioiden hyödyntämistä ja avoimuuteen perustuvan toimintakulttuurin edistämistä laajentamalla innovaatiotoiminnan kohdejoukkoa tyypillisten toimijoiden yli. Näin myös sellaiset toimijat, jotka eivät ole tyypillisesti toimineen osana innovaatiotoimintaa tuodaan mukaan kehittämisen piiriin.

Visualisointi lisää ymmärrystä

Innovaatioekosysteemien kartoitusten ja visualisoinnin tavoitteena on auttaa ymmärtämään monimutkaisia kokonaisuuksia ja linkittää eri tekijöitä toisiinsa (kuvio 1). Kartoitusten avulla luodaan kuvaa innovaatioekosysteemeissä toimivista tahoista sekä näiden rooleista. Visualisoinnit auttavat myös toimijoita itseään hahmottamaan omaa toimintaansa suhteessa muihin innovaatioekosysteemin toimijoihin sekä erilaisiin kehittämis- ja yhteistyön väyliin ja kohtaamispaikkoihin. Visualisointi auttaa myös uudella tavalla näkemään tarjolla olevia mahdollisuuksia ja kanavoimaan toimintaa eri tekijöiden välillä. Usein yrityksillä tai muilla elinkeinotoimijoilla saattaa olla puutteellinen kuva omasta lähiympäristöstään ja tarjolla olevista mahdollisuuksista. Silloin visuaalinen lähestymistapa on hyvä keino tuoda asiat esiin yksinkertaisessa muodossa.

Innovaatioekosysteemin perusrunko muodostettiin hyödyntämällä tutkittua tietoa innovaatioekosysteemien peruselementeistä, tunnistetuista toimijoista ja toimintaa hyödyttävistä rooleista. Tätä viitekehystä käytettiin

haravoitaessa Etelä-Pohjanmaan neljän innovaatioekosysteemin toimijoita ja näiden välisiä vuorovaikutuskanavia. Visualisointien pohjana on käytetty eri lähteistä kerättyä dataa, kuten raportteja, selvityksiä ja organisaatioiden verkkosivuille koostettua tietoa, jota on työstetty eteenpäin tapaamissa ja työpajoissa. Innovaatioekosysteemien kuvauksesta on kerätty alustavia kommentteja eri taustaisilta toimijoilta. Kaikki kommentit työstä ovat edelleen tervetulleita.

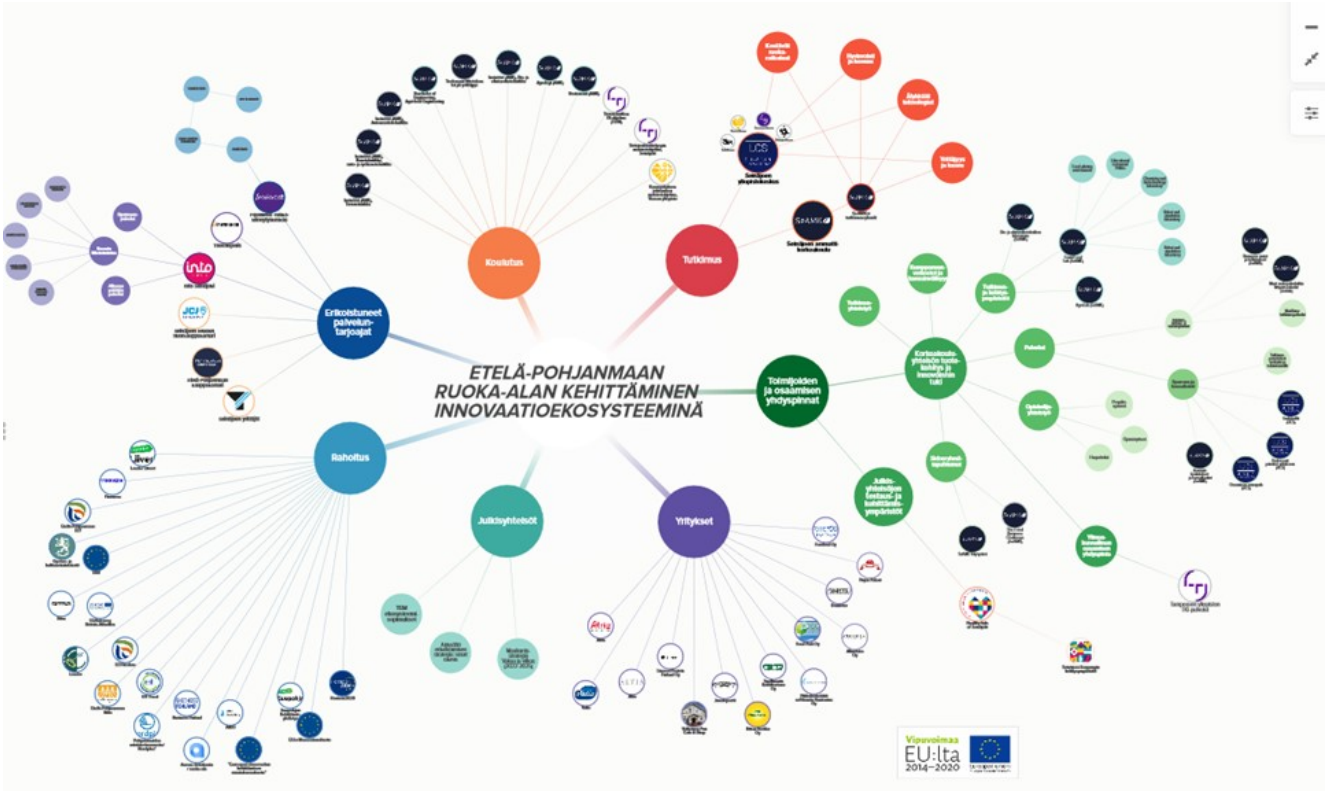

Kuvio 1. Alustava visualisointiesimerkki ruoka-alan innovaatioekosysteemiin liittyvistä kokonaisuuksista ja tekijöistä.

Kehittämisen viitekehys

NKI-hankkeen tavoitteena on siis synnyttää nykyhetken tilannekuva alueella ilmenevistä ekosysteemeistä. Viitekehys toimi välineenä arvioitaessa ekosysteemien nykytilaa sekä tunnistettaessa kehittämisen kohteita. Näin kartoitusta on mahdollista hyödyntää esimerkiksi alueen innovaatioekosysteemistrategian laatimisen tukena.

Tietoa hankkeesta

New Knowledge Interface – Uusi osaamisen yhdyspinta -hanke toteutetaan Seinäjoen yliopistokeskuksen ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun yhteistyönä, Seinäjoen yliopistokeskuksen (Tampereen yliopisto) toimiessa päätoteuttajana. Hankkeen päärahoittajana on Pirkanmaan liitto/Etelä-Pohjanmaan liitto (EAKR) ja sen kokonaisbudjetti on noin 376 000 euroa. Hankeaika ulottuu hankkeelle haetun jatkoajan puitteissa välille 1.8.2020 – 31.10.2022.

Nadja Nordling, projektipäällikkö, Tampereen yliopisto, UCSSeliina Päällysaho, tutkimuspäällikkö, SeAMK

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

Tampereen yliopisto

SeAMK
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES